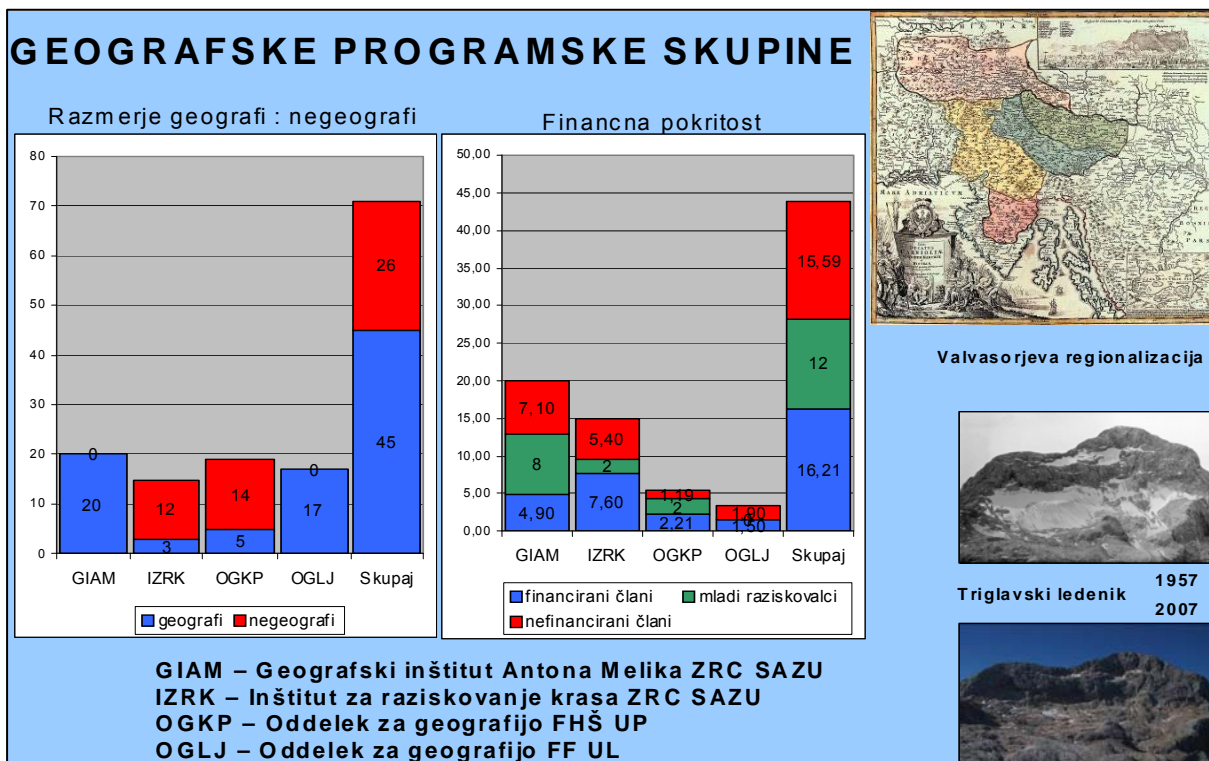

HUMANISTIKA

Področje: 6.12 – Geografija

Večina geografskih raziskav poteka v okviru geografskega (GIAM) in krasoslovnega (IZRK) inštituta ZRC SAZU ter geografskih oddelkov na ljubljanski (OGLJ), mariborski (OGMB) in primorski (OGKP) univerzi. Leta 2010 je v teh ustanovah delalo 85 raziskovalcev (73 formiranih in 12 mladih), od tega je bilo 10 negeografov.

GIAM je imel 1 program in 4 projekte (9,9 FTE) ter 8 mladih raziskovalcev, IZRK je imel 1 program in 2 projekta (10,6 FTE) ter 2 mlada raziskovalca, OGKP je imel 1 program in 2 projekta (5,2 FTE) ter 2 mlada raziskovalca, OGLJ je imel 1 program (1,5 FTE), OGMB pa ni imel programov, projektov in mladih raziskovalcev. Geografske raziskovalne skupine (skupaj 55,8 FTE) so bile z ARRS-ja pokrite takole: GIAM 58 %, IZRK 84 %, OGKP 100 %, OGLJ 34 % in OGMB 0 % (skupaj geografija 70 %), geografske programske skupine (16,2 FTE) skupaj z mladimi raziskovalci (12,0 FTE) pa: GIAM 65 %, IZRK 64 %, OGKP 94 % in OGLJ 88 % (skupaj geografija 78 %). Raziskovalec na inštitutih šteje 1,0 FTE, na oddelkih pa 0,2 FTE.

Pomembna je uvrščenost Acte geografice Slovenice (GIAM) in Acte carsologice (IZRK) na seznam SCI Expanded.

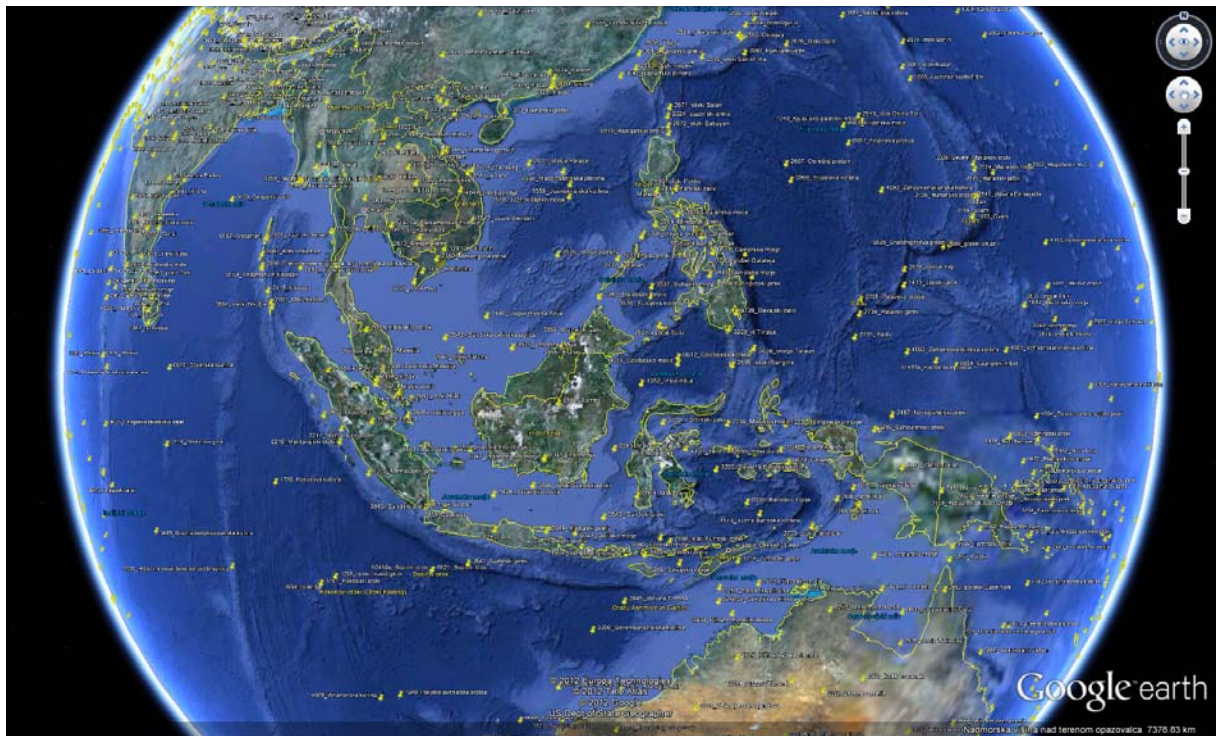
Glavni problemi:

- nestabilnost financiranja,
- negeografskost vsenin nekaterih programov in projektov,
- nesamostojnost krasoslovja (kot zelo pomembne samostojne vede za Slovenijo).

HUMANISTIKA

Področje: 6.12 – Geografija

Dosežek 1: Digitalna zbirka slovenskih eksonimov

V aplikativnem projektu Slovenski eksonimi: metodologija, standardizacija, GIS (vodja dr. Drago Kladnik) je bila vzpostavljena zbirka slovenskih eksonimov za ves svet, kar prispeva k ohranjanju naše bogate jezikovne dediščine in omogoča njeno vrednotenje.

Enote zbirke so slovenski eksonimi. Trenutno jih je v zbirki že več kot 5000, opremljeni pa so s 36 rubrikami (koordinate, imenovalniška, roditeljska in pridevniška oblika, izvirno ime, tip eksonima, različice zapisa v različnih virih, različice v svetovnih jezikih itd.). Eksonimi so bili zbrani iz vseh atlasov sveta v slovenskem jeziku od leta 1869, ko je začel po listih izhajati Atlant Mateja Cigaleta, prvi atlas sveta v slovenskem jeziku, pa tudi iz nekaterih drugih pomembnih virov.

Vsi slovenski eksonimi so geolocirani, kar omogoča njihovo povezavo s spletnimi aplikacijami, karšna je na primer Google Earth, in različnimi GIS orodji.

Zbirka je bila dostavljena Komisiji za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije, ki bo slovenske eksonime standardizirala. Poenotenje rabe eksonimov bo v javni, strokovni in znanstveni rabi omogočilo povsem nedvoumno identifikacijo posameznih pojavov in objektov na Zemlji v slovenskem jeziku.

Komisija deluje kot slovensko nacionalno standardizacijsko telo pri Združenih narodih, konkretno za eksonime v Delovni skupini za eksonime (*Working Group on Exonyms*) pri UNGEGN-u (*United Nations Group of Experts on Geographical Names*).

Pripravljeno imensko gradivo bo zapolnilo vrzeli v slovarskem delu slovenskega pravopisa, hkrati pa obogatilo mednarodno zakladnico tovrstnih imen in postalo del svetovne jezikovne dediščine.

HUMANISTIKA

Področje: 6.12 – Geografija (krasoslovje)

Dosežek 1: Terestični žvepleni izviri na slovenskem krasu

V temeljnem projektu Žvepleni izviri v Sloveniji s krasoslovnega vidika in njihova mikrobiota (vodja dr. Janez Mulec) so bili identificirani terestični žvepleni izviri na slovenskem krasu, ki so zaradi toksične koncentracije žveplovodika in odsotnosti kisika ekstremno geomikrobiološko okolje.

Najbolj podrobno je bil raziskan žvepleni izvir Žveplenica v Dolenji Trebuši. Izvir, ki je v coni Idrijskega preloma, kaže neznačilna nihanja temperature, ki niso vezana na sezonskost, zato je sonda tudi po preteku projekta ostala v izviru.

Ugotovljena je bila stalna prisotnost favne, ki tolerira te okoljske razmere, kar kaže na širšo ekološko toleranco nekaterih vrst, kot je bilo znano do zdaj (na primer kopepodni rakci iz redov *Cyclopoida* in *Harpacticoida* so bili najbolj abundantni v vzorcu neposredno iz izvira, saj so predstavljali od 96 do 98 % osebkov). Vsakih 275 litrov vode na izviru potisne na plano en osebek.

Z molekularnobiološkimi orodji je bila ugotovljena diverziteteta vseh treh kraljestev živega sveta (*Bacteria*, *Archaea* in *Eukarya*). Veliko organizmov (edinstvenih sekvenc) je bilo prvič dokazanih prav v izviru Žveplenica. Nekatere izmed teh sekvenc so tako edinstvene (zlasti evkariontske), da jih v svetovnih genskih bazah, na primer GeneBank, ni bilo možno pripisati znanim taksonomskim skupinam (vir novih vrst organizmov).

Na mikronivoju je bila ugotovljena izjemna raznolikost, kar lahko pripišemo fizični omejenosti znotraj mikrobnih združb, geokemijski variabilnosti in verjetni invaziji površinskih organizmov.